

Laitilan kaupunginhallitukselle

OIKAISUVAATIMUS Laitilan kaupunginhallituksen päätökseen KH 31.1.2022 §34

Laitilassa on saatu aikaan hyvät, monipuoliset ja edulliset mielenterveys- ja päihdehoidon palvelut. Hetkessä se ei ole tapahtunut. Toteutettu malli on vastannut kaupungin asettamiin tavoitteisiin. Mielenterveyshoito ja somaattinen hoito toteutuvat samassa paikassa, mahdollisimman pitkälle myös psykiatristen potilaiden osalta ilman erikoissairaanhoidon lähettämistä. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhdistämistavoite, johon nyt valtakunnallisesti pyritään, on toteutunut.

Palvelujen laadusta ei ole tingitty, kynnys on saatu hyvin matalaksi ja saavutettavuus on ollut erinomainen. Laitilassa mielenterveyden vaikeuksista kärsivät ovat päässet hoitoon valtakunnallisia määräyksiä nopeammin. Paitsi palvelujen tavoitettavuus myös niiden moniammatillisuus on varmennettu siten, että työryhmään kuuluu lääkäri, psykiatrian erikoislääkäri, psykologi ja sairaanhoitaja. Jopa vaikeasti rekrytoitavia psykiatreja on saatu, ja vaihtuvuus on ollut vähäistä. Psykologi on 35 vuoden aikana rekrytoitu kaksi kertaa, vuosina 1986 ja 2017.

Nyt päätökseen johtaneen esityksen valmistelussa psykologin työ mielenterveys- ja päihdepalveluissa on typistetty kymmeneen psykologiseen tutkimukseen vuositasolla. Nämä tutkimukset on nähty mahdolliseksi hankkia hyvinvointialueella naapurikaupungista, jossa palveluja on tarjolla jatkossakin. Näin palvelutarjonnan ei ole katsottu heikkenevän, vaan päinvastoin paranevan, kun omassa kaupungissa psykologin korvaava sairaanhoitaja voi hoitaa ihmisiä vähintään yhtä paljon ja pienemmällä palkalla.

Sairaanhoitaja ei korvaa psykologia, ei myöskään päinvastoin. Vastaanottotyötä sisältyy kummankin toimenkuvaan toisiaan vastaavassa määrin. Koulutukset ovat kuitenkin hyvin erilaiset. Psykologina voi toimia suoritetuaan ylemmän korkeakoulututkinnon psykologiassa ja saatuaan Valviralta laillistuksen. Koulutus on paitsi teoreettinen myös käytännönläheinen sisältäen mm ammatissa toimimiseen tarvittavaa työ- ja organisaatio-psykologista osaamista sekä kliinistä psykologiaa, ennen muuta ihmisen psykologista hoitamista. Psykologi on ihmismielen toiminnan sekä ihmisen käyttäytymisen lainalaisuuksien ymmärtämisen asiantuntija, jonka osaaminen on keskeistä terveyden edistämässä, ennaltaehkäisevässä mielenterveystyössä sekä mielenterveystyön palveluiden suunnittelussa, kehittämisessä ja johtamisessa.

Myös sairaanhoitaja on laillistettu, Valviran hyväksymä hoitotyön ammattilainen ja asiantuntija. Valmistuva sairaanhoitaja on pätevä sairaanhoitajan työhön eri erikoisaloilla, varsinaista erikoistumista nykyinen koulutus ei kuitenkaan tuota. Käytännössä mielenterveystyössä ja päihdepalveluissa toiminee sairaanhoitajia, jotka opintojensa loppuvaiheessa ovat valinneet suuntautumisvaihtoehdoksi mielenterveys- ja päihdehoidon. Kentällä toimii vielä myös vanhan koulutuksen saaneita sairaanhoitajia, joilla psykiatrinen painotus on nykyistä vahvempi, näin myös Laitilassa.

Lisäksi niin psykologit kuin sairaanhoitajatkin voivat kehittää osaamistaan pitkälläkin täydennyskoulutuksilla, esim. kouluttautumalla psykoterapeuteiksi.

Erilliset johtamis- ja esimieskoulutukset ilman laaja-alaista teoreettista ja vankkaa mielenterveyden alan osaamista eivät ole riittäviä palveluiden johtamiseen, vaikka antavatkin valmiuksia käytännöllisteknisiin esimiestehtäviin.

Rahan riittävyys on aina ollut huolena Laitilassakin, sen voin sanoa 31 vuoden kokemuksella oltuani kunnallisen psykologin työssä Laitilassa. Tästä ajasta runsaat 20 vuotta olen toiminut mielenterveysyksikön vastuullisena esimiehenä, vaihtuvin nimikkein. Johtavan psykologin viran säilyminen mielenterveysyksikön moniammatillisessa työryhmässä ei lisää kustannuksia. Kun vuoden päästä siirrymme hyvinvointialueisiin ja niiden vielä hahmottumattomiin palvelurakenteisiin, ihmettelen, miksi nyt pitäisikään olla huolissaan rahan riittävydestä. On paljon tärkeämpää pitää kiinni siitä palvelurakenteesta ja -tasosta, mikä täällä tähänkin asti on tarvittu.

Vaikeutta johtavan psykologin rekrytinnissa ei mielestäni kannata ennakoida, ennen kuin on edes yritetty. Sillä perusteella voisi lakkauttaa aika monta vakanssia.

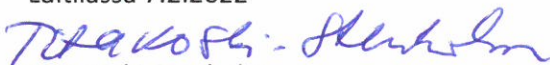
OIKAISUVAATIMUS

Vaadin oikaisua päätökseen johtavan psykologin vakanssin (esityslistassa viran) muuttamisesta vastaavan sairaanhoitajan vakanssiksi (esityslistassa toimeksi) siten, että muutosta ei tehdä, ja johtavan psykologin virkaan myönnetään täyttölupa.

Perusteet

1. Sairaanhoitaja ei korvaa mielenterveys- ja päihdehoidon palveluissa psykologia, koska koulutukset ja osaaminen ovat hyvin erilaiset.
2. Psykologin korvaaminen sairaanhoitajalla heikentää palvelujen tavoiteltua moniammatillisuutta, kun muutoksen jälkeen työryhmässä olisi kolmen sairaanhoitajan sijasta neljä sairaanhoitajaa ja yhden psykologin sijasta ei yhtään psykologia.
3. Muutos heikentää lähipalveluita ja psykologin palveluiden tavoitettavuutta.
4. Johtavan psykologin rekrytinnin vaikeutta ei voi ennakoida valmistelussa esitetyllä tavalla.
5. Muutosta ei ole syytä perustella kustannuksilla, varsinkaan kun hyvinvointialueelle siirryttäessä niillä ei ole vaikutusta kaupungin talouteen.

Laitilassa 7.2.2022

Tita Koski-Stenholm

Psykologi, Sipontie 216, 23800 Laitila

puh. 044 5689226

e-mail: tita.koski @ gmail.com